

ת"פ 24219/04/20 - מדינת ישראל, יחידת התביעות במשטרת ישראל - מחוז י-ם נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 24219-04-20 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני
בעניין: כבוד השופט מוחמד חאג' יחיא
מדינת ישראל
יחידת התביעות במשטרת ישראל - מחוז י-ם
המאשימה
נגד
פלוני
ע"י ב"כ עו"ד וסים דכוור
הנאשם

גזר דין ללא הרשעה

- (1) במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, הוגש ביום 10.3.2021 כתב אישום מתוקן, ועל-יסוד הודאתו בדיון מאותו יום, הורשע הנאשם בביצוע עבירת תקיפה סתם של בן זוג, עבירה לפי סעיף 382(ב) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
- (2) לפי האישום המתוקן, ביום 14.4.2020, החל ויכוח בבית בין הנאשם לבין אשתו (להלן: "המתלוננת") לאור כך שהעירה לו כי הוא מדבר בחוזקה ומפריע לשינת ילדם. לאחר מכן, הרים הנאשם קופסת אוכל לתינוקות ומסר אותה מטווח קצר למתלוננת, ובטעות, הוא פגע בראשה. עקב כך, המתלוננת החלה לבכות ואמרה לו שהיא תתקשר "למי שצריך". בהמשך, אמר הנאשם למתלוננת "תלכי להורים שלך, אני לא רוצה שתהיי בבית". היא השיבה כי לא תעזוב את הבית. תוך שהיא צועקת ומתקרבת לעבר הנאשם, עם כך גב ידו הוא הרחיק אותה ממנו על-ידי דחיפה קטנה בפניה מכיוון שהיא הייתה בנידה. בשלב זה הנאשם נכנס להתקלח והיא הלכה לבית הוריה. כאמור, המאשימה העמידה את הנאשם לדין בגין ביצוע העבירה המוזכרת.
- (3) אין הסכמות בין הצדדים לעניין העונש. בדיון מיום 10.3.2021 ולאור עתירת הסניגור גם לביטול הרשעה, הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר בעניינו.

תסקיר שירות המבחן

(4) כעולה מהתסקיר שהוגש ביום 2.9.2021, ובתמצית, הנאשם עלה ארצה עם משפחתו בגיל 18. אביו נפטר בארץ המוצא כחודשיים לפני עלייתו. הנאשם גדל בצעירותו בחיי משפחה צנועים שלא אפשרו רכישת השכלה גבוהה לבני המשפחה. נוכח מצב זה, הוא לא שירת בצבא אך למד באמצעות מלגה במכינה. בהמשך הוא השלים שני תארים אקדמיים גבוהים במדעי המחשב, ובגיל 26, החל לעבוד בהייטק פר-פרויקט. בשל העדר ביטחון תעסוקתי, דבר זה גרם לו תחושת תסכול. בגיל 28 הוא נישא למתלוננת וחייהם כזוג חוו עליות ומורדות.

(5) ביחס לאירוע מושא האישום, מקבל הנאשם אחריות מלאה על התנהגותו ומביע חרטה ובושה. בנוסף, עקב האירוע, פנו בני הזוג לטיפול זוגי אצל רב מומחה בתחום זה. שירות המבחן גם התרשם לחיוב משיחותיו עם המתלוננת ביחס ליחסים עם הנאשם כיום. בהתייחס לגורמי הסיכון להישנות התנהגות עבריינית, עומד התסקיר מצד אחד על הקשיים שחווה הנאשם בצעירותו והאחריות הכלכלית והרגשית שנטל על משפחתו בעלייתה ארצה. כן עמד על כך שהנאשם נהג כפי שנהג באישום זאת לביטוי קושי רגשי. לצד זאת, הנאשם נטול הרשעות קודמות, מנהל אורח חיים נורמטיבי ובעל תפקוד תקין במישורים שונים. הוא מגלה אמפטיה כלפי הסובבים אותו, מכיר בחלקים הבעייתיים ונוטל אחריות מלאה על מעשיו. הוא גם מוכן להשתלב בהליך טיפולי מתאים. שירות המבחן ממליץ בחיוב על ביטול ההרשעה זאת לאחר שהתרשם כי הנאשם הוא בעל כוחות ונכונות לערוך שינוי ולרכוש כלים להתמודדות עם קשייו, מה גם שנושא היציבות התעסוקתית מהווה "חלק בלתי נפרד" מהליך השיקום והפחתת החזרתיות של התנהגות אלימה, ולכן ההמלצה באה גם כדי שלא לסגור אפשרויות תעסוקתיות בפניו. שירות המבחן ממליץ גם על השתתפותו במבחן למשך שנה וגם צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 160 שעות.

תמצית טענות הצדדים

(6) בדיון מיום 19.9.2021 טענו הצדדים לעונש. שמעתי גם את דברי הנאשם והמתלוננת לאחר שהוזהרו כדיון. לדבריהם אתייחס בהמשך.

(7) המאשימה גורסת, בין השאר ובעיקר, כי מדובר בעבירה חמורה של אלימות בתוך המשפחה שבה הותקפה המתלוננת במקום שאמור להיות הבטוח ביותר עבורה. בנוסף, טרם התחיל הליך שיקומי. על כן, מתחם הענישה ההולם את העבירה הנדונה הוא בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר. המאשימה גורסת, כי נוכח חומרת העבירה, אין הצדקה לביטול ההרשעה, וכי יש להשית על הנאשם מאסר קצר שירוצה בעבודות שירות ככל שיתאים לכך, זאת לצד מאסר מותנה, קנס כספי ופיצוי למתלוננת.

(8) הנאשם טוען מנגד, בין השאר ובעיקר, כי נסיבות העבירה ונסיבות האישיות מצדיקות את ביטול ההרשעה. האישום המתוקן הוא מצומק מאוד ביחס לאישום המקורי והאישום כיום הוא קל ביותר עד כדי כך שהוא גובל בזוטי דברים. במקרה הנדון, הנאשם הרחיק את אשתו ממנו בשל סיבה דתית. הנאשם אינו ממעט מחומרת המעשה והדבר היה אסור כי יעשה, ולכן החל תהליך טיפולי שהמאשימה התנגדה לו בהליכי המעצר, ומכאן שלא ברור כיצד היא מנמקת את התנגדותה כיום בכך שהוא טרם החל תהליך טיפולי. הרשעת הנאשם תפגע באפשרויות התעסוקה בתחום הספציפי שבו עסק ובאפשרויות שיקומו.

דין והכרעה

- (9) המחלוקות בתיק הזה מצויה למעשה, בשני רבדים מרכזיים, מתחם הענישה ההולמת את העבירה ושאלת ביטול ההרשעה. ראשון ראשון ואחרון אחרון.
- (10) מתחם הענישה: תחילה לעניין הערך המוגן, אין להכביר במילים ביחס לכך שהפעלת אלימות בכלל, וכלפי בן משפחה בפרט, היא מעשה אסור, פסול ומכוער, שפוגע בביטחון האישי והבסיסי של הקורבן, שלווה נפשו ושלמות גופו.
- (11) אשר לנסיבות ביצוע העבירה, אין מחלוקת כי ביום האירוע, מסר הנאשם קופסת אוכל לתינוקות לזוגתו, אך בטעות הוא פגע בראשה. בעקבות זאת היא החלה לבכות. לא על אירוע זה מבוססת עבירת התקיפה. העבירה מבוססת על המשך ההתרחשות, עת התקרבה אליו המתלוננת תוך שהיא צועקת, וכי אז - כך לפי לשון כתב האישום המתוקן: "הנאשם עם כף גב ידו הרחיק אותה על ידי דחיפה בפניה, מכיון שהייתה בנידה". הנאשם נכנס להתקלח והמתלוננת יצאה מהבית.
- (12) כפי שעולה מהתיק, דובר באירוע נקודתי, קצר, לא מתוכנן, שנגרם עקב ויכוח קולני שהתלהט בין בני הזוג על רקע חרדה של הנאשם מהמצב הכלכלי אליו שניהם נקלעו. לפי התסקיר, שני בני הזוג איבדו פרנסה בעקבות התפשטות מגפת הקורונה בישראל (הנאשם פוטר מעבודתו והמתלוננת הוצאה לחופשה ללא תשלום). אשר לדחיפה, וכפי שמופיע באישום, הנאשם הסביר כי פעל להרחיק את זוגתו מטעם דתי כאמור. אין בכך כדי לאיין את פסלות המעשה שלו. למתלוננת לא נגרמה חבלה או נזק גופני. זה המקום לציין גם את הריכוך המשמעותי באישום המיוחס לנאשם. כתב האישום המקורי כלל מעשים מורחבים יותר, ויוחסו לו בנוסף, עבירות האיומים והיזק לרכוש, בהתאמה, עבירות לפי סעיפים 192 ו-452 בחוק העונשין. בשולי הדברים אף אציין, כי בשים לב למועד האירוע (אמצע חודש 04/2020), הוא התרחש למעשה אך שבועות ספורים לאחר התפרצות מגפת הקורונה בעולם ובישראל, ובמהלך הסגר הראשון שהוטל ברחבי המדינה עקב זאת.
- (13) אשר למתחם הענישה ההולם ותוך השוואה למקרים עם נסיבות קרובות וגם מקרים עם נסיבות חמורות יותר [רע"פ 1536/20 פלוני נ' מדינת ישראל (1.3.2020); רע"פ 7660/19 פלוני נ' מדינת ישראל (21.11.2019); רע"פ 1884/19 פלוני נ' מדינת ישראל (14.3.2019); רע"פ 6466/17 פלוני נ' מדינת ישראל (18.9.2017); רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל (2.5.2016); ת.פ. (שלום - נתניה) 20399-01-19 מדינת ישראל נ' פלוני (30.9.2021); ת.פ. (שלום - ים) 4517-09-17 מדינת ישראל נ' ניר ליאור (30.6.2021); ת.פ. (שלום - ים) 49151-01-15 (מדינת ישראל נ' פלוני (20.11.2019))], מתחם העונש ההולם את נסיבות העבירה מושא דיונו, הוא נע בין ענישה צופה פני עתיד לצד עונש חינוכי ועד 6 חודשי מאסר שיכול וירוצו באמצעות עבודות שירות לצד ענישה נלווית.
- (14) אשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, נתתי את דעתי לגילו הצעיר יחסית של הנאשם (בן 35 כיום);

לקשיים שחוזה בצעירותו בעלייתו ארצה (ללא אביו) ושקידתו לרכוש השכלה גבוהה; לעובדה לפיה הוא נטול עבר פלילי ומאז האירוע לא מעד; לאורח חייו הנורמטיבי במישורים שונים כפי שעולה מהתסקיר. בהקשר זה, נתתי את דעתי גם לכך שהנאשם הודה במעשה המיוחס לו באישום המתוקן תוך נטילת אחריות מלאה, הבעת חרטה ובושה מהמעשה, כל זאת ללא הצורך בשמיעת עדויות ותוך חיסכון בזמנם של הצדדים ובזמן השיפוט. הנאשם והמתלוננת מתגוררים יחד ומגדלים את בנם התינוק.

(15) לאחר שקלול של כל אלה, סבורני כי יש להטיל עונש ברף התחתון במתחם האמור. יש לדעתי מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן לעניין הרכיבים החינוכיים, אם כי לדעתי יש מקום להדק במעט את היקף השעות לתועלת הציבור ולהעלות אותו.

(16) מכאן לשאלה, האם יש מקום להיעתר לעתירת הנאשם לביטול ההרשעה. הלכה פסוקה היא כי אי-הרשעה אפשרית בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון - מקום בו ההרשעה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם אשר נדרש להצביע על נזק קונקרטי שייגרם לו אם תיוותר הרשעתו על כנה; שנית - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה [רע"פ 547/21 יקטירינה סיטניק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (17.3.2021); רע"פ 6485/20 לישי ביטון נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.1.2021)]. הלכה זו - והידועה כהלכת כתב - מקורה פסק הדין בע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997). כיום, מקור הסמכות קבוע בסעיף 192א בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 וגם בסעיף 71א(ב) בחוק העונשין. בכל אופן, דרך המלך היא כי יש להרשיע את מי שנקבע כי ביצע את העבירה שבגינה הועמד לדין. ביטול הרשעה אינה הכלל אלא החריג לו, למצער ביחס לבגירים [ע"פ 8169/20 חיים שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021), פסקה 2 לחוות דעתי של המשנה לנשיאה, כבוד השופט נ' הנדל].

(17) משם לכאן. לאחר שנתתי את דעתי לטענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי בנסיבות המקרה שלפניי, שני התנאים מתקיימים. אסביר.

(18) תסקיר שירות המבחן עמד על רקע האירוע שהתרחש בין הצדדים, וכן עמד על חשיבות הציבות התעסוקתית ש-"מהווה חלק בלתי נפרד מהליך של שיקום והפחתת סיכון לחזרתיות של התנהגות אלימה". מכאן גם ההמלצה החיובית של שירות המבחן לביטול ההרשעה. ברי כי המלצה זו אינה מחייבת את בית המשפט, וכי בחינת שירות המבחן היא שיקומית בעיקרה שעה שבית המשפט רואה את התמונה הרחבה, לרבות זכויות הקורבן, הערכים המוגנים שנפגעו והאינטרס הציבורי. ואולם, גם להמלצה זו יש משקל במסגרת כלל השיקולים הרלבנטיים בנושא זה [השוו: רע"פ 8216/16 אברהם יצחק נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (29.3.2017)].

(19) מדברי הנאשם, וכפי שניתן להתרשם מהתסקיר, הותרת הרשעתו על כנה יש בה לפגוע באופן ממשי ולסגור בפניו אפשרויות תעסוקה. בהקשר זה ובפרט, עלולות להיסגר בפניו אפשרויות התעסוקה בתחום הספציפי שלמד למשך שנים רבות במשאביו המוגבלים (עבד בו גם כמתרגל באקדמיה), ועבד בו מספר שנים לפרנסתו עד לפני כחודשיים [השוו: ע"פ 5446/15 אשר חנימוב נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (3.3.2016)].

הנאשם הסביר לפניי, כי עלה על דרך המלך ביחסים בינו לבין המתלוננת ועבר "כברת דרך". הוא עוסק בתחום השכלתו מזה שנים. נוכח אילוצים של החברה בה עבד שהייתה בחו"ל ומשלא הסתדרה מבחינה עסקית בישראל, הפסיק את עבודתו שם לפני כחודשיים. מדובר בתעסוקה שמאופיינת ב"אווירה משפחתית", העובדים נבחרים "בפינצטה" כדי שיתאימו למרקם האנושי בעבודה. לדבריו, הרשעה בדין חוסמת אפשרויות תעסוקה עתידיות בתחום ספציפי זה. כיום, הוא מחפש עבודה באותו תחום וחסימת דרכו בנדון, מכניסה אותו ואת משפחתו למעגל העוני. כאמור, הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשהו והביע חרטה. התרשמתי מכנות דבריו.

(20) ובכן, ככלל, עצם קיומה של הרשעה והחשש כי תפגע באפשרויות התעסוקה, אינו טעם שמצדיק כשלעצמו ביטול ההרשעה. יש להראות נזק קונקרטי. במקרה לפניי, לצד זאת שהנאשם הדגיש את חשיבות העדר עבר פלילי בתחום העיסוק שבו למד ועבד לפרנסתו כאמור, אלא שגם וכעולה מהתסקיר - וזה החשוב לענייננו - הפגיעה התעסוקתית תחבל באפשרויות שיקומו והפחתת הסיכון לחזרתיות של התנהגות אלימה, התנהגות אשר כאמור הייתה על רקע חוסר יציבות תעסוקתית. כמובן, יציבות כאמור אינה מובטחת ויכולה להיפגע או להיגרע בשל נסיבות כאלו ואחרות, ואולם, השתכנעתי בנסיבות של המקרה הנדון לפניי, כי הותרת ההרשעה עלולה לגרום לנאשם נזק חמור לשיקומו, מלבד הפגיעה כאמור בפרנסתו שהיא גם פרנסת המשפחה.

(21) גם התנאי השני מתקיים. לדידי, העבירה שבוצעה ומבלי להקל ראש חלילה בחומרתה והפסול הגלום בה, אלא שהיא מצויה ברף החומרה הנמוך, ולא אחזור על הדברים שנאמרו לעיל. המתלוננת דיברה לפניי בדיון מיום 19.9.2021 לאחר שהוזהרה כדין. התרשמתי מדבריה. היא הטעימה כי בני הזוג פנו לרב מומחה והחלו בתהליך שיקומי. הליך זה כרוך גם בעלויות כספיות בגין הפגישות עם הרב, ש"עוזר" להם גם ברמה הדתית ולא רק הטיפולית. היא הטעימה גם כי הזוג פנו בנוסף לייעוץ זוגי מקביל. כפי שהיה ניתן להתרשם מדבריה, מדברי הנאשם ומהתסקיר, הליך השיקום שהחל בו הנאשם באמצעות המפגשים עם הרב, הניב פירות. ביחס לאירוע מושא האישום, ציינה המתלוננת לפניי, כי תגובת הנאשם אותו ערב הייתה שונה מבעבר והרגישה שהוא עובר מצוקה. לאחר ריחוק לתקופה מסוימת, הם שבו ודיברו.

כיום, עקב ההליך המשפטי והליך השיקום שהחל בו, יש לדבריה שינוי מהותי וכלשונה: "אני רואה שינוי קיצוני". התרשמתי שהמתלוננת אישה משכילה ורצינית. היא מפרנסת במשפחה ועובדת בתחום ניהולי מזה כעשור. היא יודעת להתבטא ונראה גם שהיא פועלת באופן יזום מתוך אכפתיות רבה לשיקום היחסים בין בני הזוג. לאור זאת, ומאחר ונראה כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה שלפניי על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה, נעתר לבקשה לביטול הרשעה.

[השוו עם החלטות שנמנעו מהרשעה בנסיבות דומות או אף נסיבות חמורות יותר: ת.פ. (שלום - י-ם) 4517-09-17; מדינת ישראל נ' ניר ליאור (30.6.2021); ת.פ. (שלום - י-ם) 75306-01-19 מדינת ישראל נ' יצחק תמר (19.9.2021); ת.פ. (שלום - י-ם) 56567-08-18 מדינת ישראל נ' פלוני (13.5.2021); ת.פ. (שלום - י-ם) 19356-10-19 מדינת ישראל נ' פלוני (6.5.2021); ת.פ. (שלום - רחובות) 10041-09-17 מדינת ישראל נ' שי אשורי (25.9.2019); ת.פ. (שלום - ק"ג) 57920-11-17 מדינת ישראל נ' פלוני (4.2.2019); ת.פ. (שלום - אילת) 6326-12-15 מדינת ישראל נ' פלוני (19.4.2017); ת.פ. (שלום - טבריה) 26766-10-14 מדינת ישראל נ' מאור נאומן (21.2.2016)].

סיכום

(22) לאחר כל אלה, קובע בזאת שהנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן אך מורה על ביטול הרשעתו מיום 10.3.2021, וכן משית עליו את העונשים הבאים:

(א) צו מבחן במסגרת שירות המבחן למשך שנה מהיום. שירות המבחן ישלב את הנאשם בטיפול בתחום מניעת אלימות זוגית ויעקוב אחר ההתקדמות הטיפולית.

(ב) צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 200 שעות. שירות המבחן יכין תוכנית מתאימה וגישה לבית המשפט. הנאשם יבצע את התוכנית שתיקבע עבורו, תוך שנה מהיום.

(ג) התחייבות הנאשם לשלם סך ₪ 5,000 ככל שיעבור את העבירה בה הורשע או כל עבירת אלימות או איומים כלפי בן משפחה, וזאת למשך שנה מהיום.

(ד) הנאשם ירכוש ויתן מתנה למתלוננת בסך שלא יפחת מ-1,000 ₪, זאת עד יום 10.1.2022.

(23) הנאשם מוזהר בזאת, כי ככל שלא ישתף פעולה לקיום הצווים שהוריתי עליהם לעיל או יפר מי מהם, לא מן הנמנע כי רכיבי העונש, כולם או חלקם, ישובו לשולחנו של בית המשפט לבחינה מחודשת, לרבות שקילת הרשעה והטלת מאסר בפועל.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

המזכירות - להעביר את גזר הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, ד' חשוון תשפ"ב, 10 אוקטובר 2021, בהעדר הצדדים.